

Opinto-opetus

Sysmän Yhteiskoulun lukion Vanhojen tassiaisista 2011. Kuva Laura Kemppi

SYSMÄN YHTEISKOULUN LUKIO

v. 2011-12

Tämä opas

...on tarkoitettu jokaisen lukioon aikovan ja lukiossa opiskelevan ”käsikirjaksi”, josta löydät nopeasti lukio opiskeluun liittyvät keskeisimmät asiat. Säilytä se, koska tarvitset sitä koko lukuvuoden 2011-12 ajan.

Tämän oppaan kuvituksena on käytetty Wanhojen päivän 2011 kuvia, joissa lukion toisen vuosikurssin opiskelijat ilahduttavat yleisöään hienoilla tansseillaan.

Kun perehdyt tähän oppaaseen, en uskalla luvata, että kaikki käy kuin tanssi. Kaikki riippuu siitä, miten hyvin luet opasta ja opit tanssimaan.

Sen uskallan kuitenkin luvata, että perehtymällä oppaaseen huolellisesti moni asia selviää.

Sisällys

sivu

1. ALUKSI	
Opinto-oppaasta	4
Oppikirjatuki	4
2. YLEISTÄ LUKIOSTA	
Yhteystietoja	5
Työ- ja loma-ajat	6
Jaksot	6
3. LUKIO-OPINTOJEN VALINNASTA	
Ohjeita valintojen tekemiseen	7
Lukion tuntijako	9
Kurssitarjonta	10
4. LUKIO-OPINTOJEN SUORITTAMISESTA	
Suoritusohjeet lyhyesti	27
Koejakso	29
Poissaolojen seuranta	29
Oppikirjat kurseittain lv. 2011-12	30
5. YLIOPPILASTUTKINTO	
Perusasiat ylioppilastutkinnosta	34
Syksyn 2011 ylioppilastutkinto	35
Kevään 2012 ylioppilastutkinto	36
6. LOPPUSANAT	
Usein kysyttyä	36
Hakemisto	38
Hyödyllisiä osoitteita	39
Palautteita	39
Valintakortti	41
Muistiinpanoja ja lisäkysymyksiä	42
Liite verkottumisesta	43
Viisi syytä valita Sysmän Yhteiskoulun lukio	45

Aluksi

1.

Opinto-oppaasta

Sysmän Yhteiskoulun lukion lukuvuoden 2011-12 opinto-oppaaseen on koottu tiivistetyt ohjeet kaikkein tärkeimmistä asioista, joiden kanssa opiskelija on tekemisissä. Monista asioista on olemassa paljon perusteellisempi kuvaus, johon lukio-opintojen aikana perehdytään esimerkiksi opinto-ohjauksen yhteydessä. Tähän oppaaseen merkityillä ohjeilla pääset kuitenkin hyvään alkuun.

Jos tästä oppaasta lukemasi tuntuu epäselvältä tai haluat tietää lisää, käänny rehtorin, opinto-ohjaajan, aineopettajan tai tutor-opiskelijoiden puoleen. Nämä kertovat mielellään lisää asioista, joista löydät tietoa myös lukion kotisivuilta osoitteessa www.sysma.fi.

Anna myös palautetta, jonka perusteella opasta tullaan muokkaamaan sellaiseksi, että se palvelee lukiolaisia mahdollisimman hyvin. Siis anna kysyttäessä palautteesi oppaasta – anna se, vaikka sitä ei kysyttäisikään!

Oppikirjatuki

Sysmän kunta on päättänyt tukea lukiomme opiskelijoita erityisellä oppikirjatuella siten, että jokaiselle sysmälaisnuorelle tai hänen perheelleen maksetaan 170 euroa vuonna 2011. Tuen maksamisen ehto on se, että nuori on lukiomme opiskelija syyskuun 2011 tilastointipäivänä. Tällä tuella Sysmän kunta lukiomme ylläpitäjänä viestittää, että lukio on paikkakunnallemme tärkeä.

Verkottumalla entistä monipuolisempaa lukiokoulutusta Sysmässä

Viime aikoina Sysmässä on keskusteltu lukiokoulutuksen tulevaisuudesta, kun ikäluokat pienenevät. Turvataksemme laadukkaat lukiopalvelut Sysmässä jatkossakin tarvitsemme voimakasta kehitystyötä. Verkottumalla alueen muiden lukioiden kanssa voimme parantaa lukiokoulutusta Sysmässä. Verkottuminen tarkoittaa esim. yhteisiä kursseja, verkkokursseja ja monimuoto-opetusta, jossa yhdistetään perinteistä opetusta ja etäopetusta. Verkottumisesta on kaavakuva sivun 43 liitteessä.

Ystävyyskoulutoiminnasta

Lukionuoremme ovat jo syksyllä 2010 esittäneet toivomuksen jatkaa saksalais-suomalaista ystävyyskoulutoimintaa, jota koulussamme on ollut jo vuodesta 2001. Teemme kaikkemme, että toiminta jatkuisi lv. 2011-12.

Yleistä lukioista 2.

Yhteystietoja

Opettajainhuone puh. 044-7134 544 Kanslia puh. 044-7134 541 Rehtori puh. 044-7134 542
 Sähköposti: etunimi.sukunimi@sysma.fi Kotisivut: www.sysma.fi/syk

Rehtori Hannu Jolula	psykologia (PS) opinto-ohjaus (OP)
Lehtori Jari Häkkinen	pitkä (MAA) ja lyhyt (MAB) matematiikka fysiikka (FY) kemia (KE) tietotekniikka (AT)
Lehtori Sanna Luokomaa	äidinkieli ja kirjallisuus (ÄI)
Lehtori Päivi Pulkkinen	pitkä (MAA) ja lyhyt (MAB) matematiikka fysiikka (FY) kemia (KE)
Lehtori Pirjo Väänänen	englanti, pitkä oppimäärä (ENA) ranska, lyhyt oppimäärä (RAC)
Lehtori Eija Heikkinen	biologia (BI) maantiede (GE)
Lehtori Veijo Kare	historia (HI) ja yhteiskuntaoppi (YH) elämäkatsomustieto (ET) filosofia (FI)
Lehtori avoin	saksa, pitkä (SAA) ja lyhyt (SAC) ruotsi (RUB)
Lehtori Kauko Pietiläinen	liikunta, pojat (LIP) terveystieto (TE)
Lehtori Eliina Viinamäki	liikunta, tytöt (LIT) terveystieto (TE)
Lehtori Satu Juutilainen	tekstiilityö (TS)

Opettaja Taina Korte	ruotsi (RUB)
Opettaja Kirsi-Marja Kuisma	kuvataide (KU)
Lehtori Urho Papinniemi	tekninen työ (TN)
Opettaja Maija Peltonen	uskonto (UE) filosofia (FI) psykologia (PS)
Opettaja Annina Siltanen	musiikki (MU)
Lehtori Pirjo Varis	kotitalous (KO)
Opinto-ohjaaja Tarja Sohkanen	opinto-ohjaus

Opettajien opetusaineisiin voi vielä lukuvuoden 2011-12 suunnittelun edistyessä tulla muutoksia.

Työ- ja loma-ajat

Syyslukukausi	11.8. - 22.12.2011
Kevätlukukausi	9.1. - 2.6.2012
Loma-ajat:	
Syysloma	24. - 30.10.2011
Joululoma	23.12.2011 - 8.1.2012
Talviloma	27.2. - 4.3.2012
Pääsiäisloma	6. - 9.4.2012
Itsenäisyyspäivä	ma 6.12.2011
Loppiainen	pe 6.1.2012
Vapunpäivä	ti 1.5.2012
Helatorstai	to 17.5.2012

Jaksot

I	to 11.8. - pe 30.9.2011	37pv
II	ma 3.10. - ma 28.11.2011	36pv
III	ti 29.11.2011 - to 2.2.2012	36pv
IV	pe 3.2. - ti 3.4.2012	38pv
V	ke 4.4. - la 2.6.2012	40pv
	yht.	187pv

Abeilla poikkeava työjärjestys pe 3.- to16.2.2012, jolloin abien varsinainen koulutyö päättyy. Abien 3. koejakso alkaa myöhemmin kuin muilla ja päättyy to 9.2.2012
Muista koejaksoista tiedotetaan myöhemmin.

Lukio-opintoje n valinnasta 3.

Ohjeita valintojen tekemiseen

1) Tutustu lukion tuntijakoon (s. 8), josta selvität

A. Pakolliset kurssit 47-51

B. Syventävät kurssit 10-

C. Soveltavat kurssit

YHTEENSÄ 75-

2) Selvitä itsellesi Sysmän Yhteiskoulun lukion kurssitarjonta (sivut 10-26) eli se, mitä on kaiken kaikkiaan mahdollista opiskella lukiossamme

3) Merkitse valintakorttiin toiveesi siitä, mitä sinä haluaisit lukiossa opiskella (vähintään 75 kurssia, mieluummin 80 kurssia)

4) Ota valintakorttia täyttäessäsi huomioon mm. seuraavaa:

- teet valintasi **alustavasti koko lukion ajaksi**, mutta voit tarkistaa niitä vielä myöhemmin
- pakolliset kurssit (A) kaikille sekä lisäksi syventäviä (B, min. 10) ja soveltavia (C) valintasi mukaan **kaikkiaan min. 75 kurssia**
- matematiikka pitkä **TAI** lyhyt, uskonto **TAI** elämäkatsomustieto, jos ei kuulu kirkkoon
- **kuvataidetta ja musiikkia** valittava **kumpaakin** vähintään yksi kurssi, yhteensä vähintään 3 kurssia
- **tarkista** kurssien etenemisjärjestys (**pohjakurssit**) eli se, missä järjestyksessä kurssit voidaan suorittaa

5) Käytä apuna valintojesi tekemisessä myös lukion opettajien tekemiä ohjeita, jotka on esitetty kunkin oppiaineen esittelyn yhteydessä (sivuilla 10-26). Näistä selviää vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin:

- Mikä on lukion kurssivalintojen yhteys ylioppilastutkintoon ja jatko-opintoihin?
- Millä perusteella valitsisin lukion kurseja?
- Kuinka paljon valitsisin oppiaineen X kurseja?
- Mitä kurseja olisi ainakin valittava?

Mahdollisesti vielä tarkempia tietoja saat suoraan aineopettajilta.

6) Täytä erillinen valintakortti annettujen ohjeiden mukaisesti ja **palauta se** viimeistään **ma 21.3.2011** kansliaan tai rehtorille. **Tee valinnoistasi kopio** tämän oppaan kohtaan **Valintakortti**, joka on sivulla 41. Keskustele valinnoistasi myös kotiväkesi kanssa.

7) **Merkitse** valintakortin kääntöpuolelle tämän hetkinen **suunnitelmasi ylioppilas-tutkintoon osallistumisesta** (tämä koskee erityisesti lv.2011-12 abeja)

8) **Kysy** kaikista epäselvistä asioista rehtorilta, yläkoulun opinto-ohjaajalta tai lukion tutorpiskelijoilta, joina toimivat _____

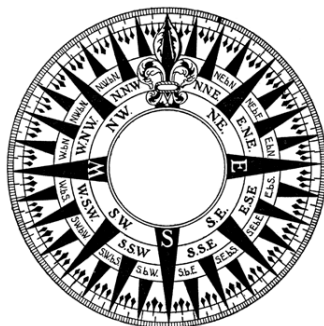
9) **Tutustu oppikirjaluetteloon**, jonka perusteella teet lv. 2011-12 oppikirjahankinnat. Oppikirjaluettelosta käy ilmi myös se, mille opiskeluvuodelle kirjat on tarkoitettu. Yksityiskohtainen ohje kohdassa Oppikirjat kurseittain lv. 2011-12 (ss.30-32). Lukiolainen hankkii itse oppikirjansa ja muun opiskelumateriaalin, kuten esim. muistiinpano- ja liikuntavälineet.

Joissakin kurseissa on erikoismateriaaleja (esim. raaka-aineita), joiden hankintaan lukiolainen niin ikään osallistuu. Tällaisia kurseja on mm. kuvataiteessa, tekstiilityössä, teknisessä työssä, liikunnassa ja kotitaloudessa, joihin liittyvistä materiaalimaksuista aineopettaja ilmoittaa kurssin alussa.

Lukion oppilaskunta on viime vuosina organisoinut lukiolaisten oppikirjahankinnan yhteistyössä Lukiolaisten kirjakaupan kanssa. Oppilaskunnan edustajat informoivat tästä tarkemmin. Yhdyshenkilönä toimii _____ jolta saa tarvittaessa lisätietoja puh _____

10) Jos olet hakemassa Sysmän Yhteiskoulun lukioon lv. 2011-12, **osallistu infotilaisuuteen**, joka pidetään **ke 23.2.2011 klo 9.30 koulun kirjastossa**. Muut lukiolaiset saavat tietoa lv. 2011-12 asioista opinto-ohjauksen tai muilla tunneilla.

Lv. 2011-12 kurssitarjottimesta järjestetään keväällä uusi infotilaisuus, jonka tarkka ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.

Lukion tuntijako

Oppiaine (lyhenne)	pakolliset syventävät soveltavat kurssit		
	A	B*	C
	kurssien lukumäärät		
Äidinkieli ja kirjallisuus (ÄI)	6	3*+1	
B1-kieli (RUB1)	5	2*	3
A1-kieli (ENA1)	6	3*	2
A2-kieli (SAA2)	6	2*	
B2-kieli (RAB2/SAB2)	8	1*	
B3-kieli (RAB3/SAB3)	8	1*	
Matematiikka			
pitkä oppimäärä (MAA)	10	3*	4
lyhyt oppimäärä (MAB)	6	2*+1	
Biologia (BI)	2	3*	3
Maantiede (GE)	2	2*	
Fysiikka (FY)	1	7*+2	
Kemia (KE)	1	4*+2	
Uskonto (UE/UO)	3	2*	
Elämäntutkimus (ET)	3	2*	
Filosofia (FI)	1	3*	
Historia (HI)	4	2*	1
Yhteiskuntaoppi (YH)	2	2*	2
Psykologia (PS)	1	4*	
Musiikki (MU)**	1-2	3*	
Kuvataide (KU)**	1-2	3*	2
Liikunta (LI)	2	3*+3	2
Terveystieto (TE)	1	2*+1	
Opinto-ohjaus (OP)	1	1*	
Tietotekniikka ja mediaosaaminen (AT)			5
Kotitalous (KO)			2
Käsityö (TN/TS)			3
Liikennekasvatus (AU)			1
Kulttuuritoiminta (KUL)			1

* Valtakunnalliset syventävät(merkitty*) + koulukohtaiset syventävät kurssit

** Musiikin ja kuvataiteen pakollisia kursseja tulee valita yhteensä vähintään kolme.

Pakolliset kurssit	47-51
Syventävät kurssit	10-
Soveltavat	_____
Kaikkiaan vähintään	75

Kurssitarjonta

Seuraavilla sivuilla on kuvattu lyhyesti oppiaineittain kaikki lukion opetussuunnitelmaan (OPS) kuuluvat kurssit. Kurssin nimestä tai kuvauksesta käy ilmi kurssin keskeisin sisältö. Ennen kurssikuvauksia on aineopettajan ohjeita kurssien valitsemiseksi. Tutustu niihin. Koulun kotisivulta www.sysma.fi/syk löydät lisätietoja mm. siitä, mitä kurssit tarkalleen sisältävät.

ÄIDINKIELI/ ÄI

Äidinkieli ja kirjallisuus on ainoa pakollinen aine yo-kokeessa – tämä kertoo siitä, kuinka tärkeäksi äidinkielen taito on katsottu opiskelun ja koko elämän kannalta.

Kuusi pakollista kurssia sisältävät mm. tekstin ymmärtämistä, kirjallisuutta ja aineiden kirjoittamista. Kielioppia ei varsinaisesti enää opeteta. Jos kirjoitustaito on heikonpuoleinen, kannattaa valita 10. kurssi. Syventävistä kursseista 8. on yo-kokeeseen valmistava. Harrastusluonteisempia ovat 7. eli puhe- ja 9. eli nykykirjallisuuden kurssi, joiden sisältö suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

- A.**
1. **Kieli, tekstit ja vuorovaikutus**
 2. **Tekstin rakenteita ja merkityksiä**
 3. **Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa**
 4. **Tekstit ja vaikuttaminen**
 5. **Teksti, tyyli ja konteksti (Länsimaisen kirjallisuuden vaiheet)**
 6. **Suomalaisen kirjallisuuden vaiheet**
- B.**
7. **Puheviestintä**
Erilaisia esiintymis- ja keskusteluharjoituksia
 8. **Tekstitaito**
Uuden ylioppilaskokeen harjoittelua
 9. **Kirjoittaminen ja nykykulttuuri**
Ylioppilaskirjoitusten esseekokeen harjoittelua
 10. **Lukiotulokkaan kirjoittamiskurssi**
Lukiossa vaadittavan kirjoitustaidon harjoittelua niille, joilla on heikonpuoleinen kirjoitustaito.

RUOTSIN KIELI/ RUB1

Hyvää ruotsin kielen taitamista pidetään jatko-opinnoissa ja monilla ammattialoilla itsestäänselvyytenä. Kannattaa myös huomioida, että kielten yo-tutkintoarvosanoista tai päättötodistusnumerosta pyrkijä saattaa saada lähtöpisteitä monille yliopisto-, korkeakoulu- ja ammattikorkeakoulualoille.

Ruotsia opiskellaan pakollisena 5 kurssia (RUB1-RUB5) ja nämä kurssit opiskellaan numerojärjestyksessä. Pakollisten kurssien jälkeen tulevia syventäviä kursseja ovat RUB6, RUB7 ja RUB8, joiden sanastoa painotetaan yo-kokeessa.

Sen vuoksi syventävät kurssit on hyvä valita, jos tähtää ruotsin kirjoittamiseen yo-tutkinnossa. Soveltavassa kurssissa (RUB9) tutustutaan tarkemmin eri yo-tehtäviin. Kurssin RUB10 sisältö sovitaan erikseen (esim. kertauskurssi).

- A.**
1. **Koulu ja vapaa-aika**
 2. **Arkielämää Pohjoismaissa**
 3. **Suomi, Pohjoismaat ja Eurooppa**
 4. **Elämää yhdessä ja erikseen**
 5. **Elinympäristömme**
- B.**
6. **Puhu ja ymmärrä paremmin**
Kurssilla harjoitetaan puheviestinnän strategioita ja suullisen kielen käyttöä eri tilanteissa.
7. **Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen**
Kurssilla käsitellään oppikirjan kappaleiden avulla yhteiskunnallisia asioita, päätöksentekoon osallistumista sekä kansainvälistä vaikuttamista ja vastuuta. Kerrataan myös rakenteita, harjoitellaan yo-kuunteluita, kirjoitetaan aineita ja käydään läpi muita yo-tehtäviä.
- C.**
8. **Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä**
Aihepiirinä kulttuuri laaja-alaisesti. Kurssilla harjoitellaan lisäksi myös ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppejä, yo-kuuntelua, kirjoitellaan aineita ja kerrataan rakenteita.
9. **Kertauskurssi**
Erityisesti ylioppilaskirjoituksiin valmistava kurssi, jolla vahvistetaan ja laajennetaan yo-kokeessa tarvittavia osa-alueita.
10. **Muu kurssi**
Sisältö sovitaan opiskelijoiden toiveiden mukaisesti

ENGLANNIN KIELI / ENA1

Englannin kielen taito on välttämätön työväline jatko-opinnoissa ja työelämässä. Moneen jatko-opiskelupaikkaan pyrittäessä saa pisteitä englannin arvosanasta.

Englannin yo-tutkinto laaditaan 8 kurssin pohjalta, sisältäen pakolliset kurssit (1-6) ja syventävistä kurssit 7 ja 8. Pakolliset kurssit (1-6) vaaditaan lukion päättötodistuksen saamiseksi. Kurssit on järkevää suorittaa numerojärjestyksessä, koska kielioppiasiat rakentuvat toistensa varaan.

Englannin puhetaidon kehittämisestä kiinnostuneiden kannattaa valita kurssi 8. Koulukohtainen syventävä kurssi 9 valmentaa yo-kirjoituksiin. Kirjoitustaidosta kiinnostuneille on tarjolla soveltava kurssi 10 (Kirjoituskurssi). Kieliopin tai kuuntelutaitojen harjoittamiseen on tarjolla soveltava kurssi 11 (Come Back Grammar). Soveltavat kurssit voi valita minä vuonna tahansa, missä järjestyksessä tahansa.

- A.**
1. **Nuori ja hänen maailmansa**

2. Viestintä ja vapaa-aika

3. Opiskelu ja työ

4. Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

5. Kulttuuri

6. Tiede, talous ja tekniikka

B. 7. Luonto ja kestävä kehitys

Aihepiirinä luonto, luonnontieteet ja kestävä kehitys. Ylioppilaskokeen tehtävyyppien harjoittelua, yo-kuunteluharjoituksia, ainevinkkejä ja yo-vihkoja.

8. Puhu ja ymmärrä

Kurssin tavoitteena on aktivoida olemassa olevaa kielitaitoa keskustelun, väittelyn, puheiden pidon ja puhetilanneharjoitusten avulla.

9. Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

Aihealueina erilaiset kulttuurit, kansat ja ihmiset. Kieliopin kertausta, yo-kuunteluita, yo-vihkoja, aineita.

C. 10. Kirjoittamiskurssi

Harjoitellaan yo-aineiden kirjoittamista tai muuta kirjallista viestintää osallistujien valinnan mukaan. Aineita arvioidaan parityönä ja ryhmätyönä opettajan arvioinnin lisäksi.

11. Come back grammar

Keskeisen kieliopin kertausta ja harjoittelua Alfa-ohjelman sekä verkossa tarjolla olevien harjoitusten avulla. Tarvittaessa myös kuunteluharjoituksia.

SAKSAN KIELI/ SAA2

Saksan kieltä kannattaa opiskella koulussa, sillä saksan kielen taitoa tarvitaan niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Saksassa on paljon tekniikan teollisuutta ja se on yksi EU:n suurimmista kielistä, joten saksan kieltä saattaa tarvita työelämässä esim. teknisillä aloilla. Ylimääräisen kielen kokeen voi valita yo-tutkintoon ja sen suorittamisesta saattaa saada lisäpisteitä jatko-opintoihin pyrkiessä.

Saksan kielessä on tarjolla kahdeksan kurssia, joilla opiskellaan saksan kieltä ja kulttuuria. Tutustutaan saksalaiseen arkipäivään ja tapoihin ja perehdytään erilaisiin syvällisempiinkin aiheisiin. *A-kiellessä* on kuusi pakollista ja kaksi syventävää kurssia. Pakolliset kurssit luettuaan voi suorittaa yo-tutkinnon, mutta on suositeltavaa suorittaa myös syventävät kurssit, joilla käydään läpi tärkeää sanastoa ja harjoitellaan yo-kokeen tehtäviä. *B-kiellessä* kaikki kahdeksan kurssia ovat syventäviä. Kolme kurssin jälkeen voi suorittaa yo-kokeen, mutta on suositeltavaa suorittaa vähintään kuusi, mieluiten kaikki kahdeksan kurssia, jos haluaa suorittaa saksan kielen yo-tutkinnossa.

A. 1. Nuori ja hänen maailmansa

2. Viestintä ja vapaa-aika

3. Opiskelu ja työ
 4. Yhteiskunta ja ympäröivä maailma
 5. Kulttuuri
 6. Tiede, talous ja tekniikka
- B.
7. Luonto ja kestävä kehitys
 8. Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

SAKSAN JA RANSKAN KIELI/ SAB2 JA RAB2

Ranskan taidosta on hyötyä erityisesti EU-yhteistyössä, ja iloa omassa elämässä yleensä. Jo perustaidot helpottavat espanjan, italian, portugalin ja latinan opiskelua. Suuri määrä ranskan sanastoa on yhteistä englannin kielen kanssa, joten lukutaito kehittyy helposti.

Ranskan yo-tutkinto laaditaan 8 lukiokurssin pohjalta, joten kirjoituksiin tähtäävän pitää käytännössä valita kaikki 8 kurssia. Lukion päättötodistukseen saa numeroarvostelun 3 kurssin suorituksen jälkeen (ensimmäisen lukiovuoden kurssimäärä). Kannattaa siis valita vähintään 3 kurssia.

Kurssit pitää suorittaa numerojärjestyksessä. Yleensä kurssit sijoittuvat seuraavasti: 1.vuosi: kurssit 1-3, 2.vuosi: 4-6, 3.vuosi: 7-8.

- B.
1. Vapaa-aika ja harrastukset
 2. Meillä ja muualla
 3. Ennen ja nyt
 4. Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat
 5. Kulttuuri
 6. Yhteinen maapallomme
 7. Tiede ja tekniikka
 8. Luonto ja kestävä kehitys
- C.
9. Kertauskurssi

SAKSAN JA RANSKAN KIELI/ SAB3 JA RAB3

- B.
1. Hyvää päivää, hauska tutustua
 2. Näin asiat hoituvat
 3. Vapaa-aika ja harrastukset
 4. Meillä ja muualla
 5. Ennen ja nyt
 6. Opiskelu ja tulevaisuudensuunnitelmat
 7. Kulttuuri
8. Yhteinen maapallomme
- C.
9. Kertauskurssi

MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ/ MAA

Matematiikka on työkalu, jota tarvitaan muissa luonnontieteissä, fysiikassa ja kemiassa erilaisissa matemaattisissa tehtävissä ja ongelmanratkaisuisissa. Pakollisten kurssien lisäksi suositellaan ainakin kertauskurssin MAA15 ja kurssin MAA16 suorittamista.

Koska yo-koe perustuu pakollisten ja syventävien kurssien tietoihin, on hyvä valita myös syventäviä kursseja riittävä määrä. Kertauskurssi auttaa valmistautumisessa yo-kokeeseen sekä tuleviin pääsykokeisiin jatko-opinnoissa. Talousmatematiikan kurssi MAA17 opiskellaan lyhyen oppimäärän mukaisesti.

- A.**
1. **Funktiot ja yhtälöt**
 2. **Polynomifunktiot**
 3. **Geometria**
 4. **Analyttinen geometria**
 5. **Vektorit**
 6. **Todennäköisyys ja tilastot**
 7. **Derivaatta**
 8. **Juuri- ja logaritmifunktiot**
 9. **Trigonometriset funktiot ja lukujonot**
 10. **Integraalilaskenta**
- B.**
11. **Lukuteoria ja logiikka**
Perehdytään joukko-opin perusteisiin ja logiikkaan (oppi johdonmukaisesta ja virheettömästä päättelystä).
 12. **Numeerisia ja algebrallisia menetelmiä**
 13. **Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi**
- C.**
14. **Perustaidot pitkään matematiikkaan**
Vahvistaa lukiossa tarvittavia taitoja
 15. **Kertauskurssi**
Valmentaa yo-tutkintoon.
 16. **Geometrian ja differentiaalilaskennan täydennys**
Täydentää aiemmin opiskeltuja geometrian, vektori- ja differentiaalilaskennan kursseja yo-koetta ajatellen.
 17. **Talousmatematiikka**
Yhteinen MAB7 –kurssin kanssa

MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ/ MAB

Pakollisten kurssien lisäksi suositellaan ainakin kertauskurssin MAB9 ja talousmatematiikan kurssin MAB7 suorittamista. Kertauskurssi auttaa valmistautumisessa yo-kokeeseen sekä tuleviin pääsykokeisiin jatko-opinnoissa.

Talousmatematiikan kurssi antaa pohjan käytännön elämään liittyvien prosentti-, korko, pankkilaina- ym. tehtävien hallintaan. Näitä taitoja tarvitaan jatko-opinnoissa ja yo-kokeessa.

- A.**
1. **Lausekkeet ja yhtälöt**
 2. **Geometria**
 3. **Matemaattisia malleja I**
 4. **Matemaattinen analyysi**
 5. **Tilastot ja todennäköisyys**
 6. **Matemaattisia malleja II**
- B.**
7. **Talousmatematiikka**
Tutustutaan rahaliikenne-, laina- ja verotuslaskuihin sekä niiden sovellutuksiin käytännössä.
 8. **Matemaattisia malleja III**
MAB3 ja MAB6 kurssien syventämistä
 9. **Kertauskurssi**
Valmentaa yo-tutkintoon

PITKÄ vai LYHYT MATEMATIIKKA?

Jos valinta mietityttää, voit keskustella asiasta yläkoulun matematiikan opettajiesi kanssa tai kysyä lukion matematiikan opettajilta (Päivi Pulkkinen, Jari Häkkinen).

BIOLOGIA/ BI

Biologiaa ja maantiedettä voi suositella kaikille luonnontieteistä kiinnostuneille opiskelijoille. Kurssit suositellaan käytäväksi niiden numerojärjestyksessä erityisesti maantieteen osalta. Kurssit arvioidaan numeroarvosanoin paitsi biologian työ- ja kertauskurssi, josta saa suoritusmerkinnän.

Ylioppilaskoetta varten suositellaan biologiasta vähintään ensimmäisten viiden kurssin ja maantieteestä neljän kurssin suorittamista.

Lukion biologian opinnoista on hyötyä haettaessa jatko-opintoihin mm. matemaattis-luonnontieteelliseen, maatalous- ja metsätieteelliseen, lääketieteelliseen ja eläinlääketieteelliseen tiedekuntaan.

Lukion maantieteen opinnoista on hyötyä opiskelijan jatkaessa esim. biologian ja maantieteen alalla. Yliopistossa maantiedettä opiskellut voi työskennellä mm. aineenopettajana, tutkijana tai alue- ja yhteiskuntasuunnittelutehtävissä.

- A.**
1. **Eliömaailma**
 2. **Solu ja perinnöllisyys**
- B.**
3. **Ympäristöekologia**

4. Ihmisen biologia

Ihmisen rakenne ja elintoiminnot

5. Bioteknologia

C. 6. Biologian työ- ja kertauskurssi

Mikroskopointi- ja laborointitöitä

7. Biologian tutkimuskurssi

Tutustutaan biologisen tutkimuksen tekemiseen

8. Päijänne-kurssi

Tavoitteena on tutustua Päijänteen luonnonoloihin, kasvistoon ja eläimistöön. Kurssi toteutetaan viikonloppukurssina yhteistyössä Päijänteen alueen lukioiden kanssa. Kurssille voidaan ottaa vain rajoitettu määrä opiskelijoita, ja siihen liittyy maksullinen retki Päijännteelle.

MAANTIEDE/ GE

- A. 1. Sininen planeetta
2. Yhteinen maailma
- B. 3. Riskien maailma
4. Aluetutkimus

FYSIIKKA/ FY

Fysiikka on keskeinen luonnontiede ja kuuluu monissa jatko-opinnoissa opiskeltaviin aineisiin.

Fysiikkaa voi suositella opiskelijalle, jonka tavoitteena ovat jatko-opinnot joko ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa kasvatustieteellisellä, maatalous-metsätieteellisellä, liikuntatieteellisellä, matemaattis-luonnontieteellisellä, teknisellä, lääketieteellisellä alalla (mm. insinööri, lääkäri, terveydenhuolto, biotekniikka, tekniikka, liikenne).

Fysiikan yo-tutkintoon tähtäävälle suositellaan kaikkien kahdeksan ja kertauskurssin suorittamista.

Fysiikan valinnaisten kurssien opiskelu ei välttämättä edellytä pitkää matematiikkaa.

Pohjakurssit-sarake kertoo, minkä kurssien opiskelu on edellytys seuraavien kurssien opiskeluun.

		Pohjakurssit
A.	1. Fysiikka luonnontieteenä	
B.	2. Lämpö	1
	3. Aallot	1-2
	4. Liikkeen lait	1-3

5. Pyöriminen ja gravitaatio	1-4
6. Sähkö	1-4
7. Sähkömagnetismi	1-4, 6
8. Aine ja säteily	1-4
9. Fysiikan kertaus	Mahd. monta
10. Tähtitieteen alkeet	
Teoriaa ja havaintoretkiä	

KEMIA/ KE

Kemia on keskeinen luonnontiede fysiikan ja biologian ohella ja täten täydentävät hyvin toisiaan. Sen hallintaa edellytetään monilla jatko-opintoaloilla.

Kemiaa voi suositella opiskelijalle, jonka tavoitteena ovat jatko-opinnot joko ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa kasvatustieteellisellä, maatalous-metsätieteellisellä, liikuntatieteellisellä, matemaattis-luonnontieteellisellä, teknisellä, lääketieteellisellä alalla (mm. kemisti, biologi, farmaseutti, lääkäri, terveydenhuolto, biotekniikka, tekniikka, liikenne).

Kemian yo-tutkintoon tähtäävälle suositellaan kaikkien viiden kurssin suorittamista. Ainereaalikokeeseen kemia on hyvä vaihtoehto toiseksi reaaliaineeksi fysiikan tai biologian rinnalle, jotka kirjoitetaan eri päivänä kuin kemia.

Kemian valinnaisten kurssien opiskelu ei edellytä välttämättä pitkää matematiikkaa.

A.	1. Ihmisen ja elinympäristön kemia	
B.	2. Kemian mikromaailma	1
	Tarkastellaan aineen rakenteita ja ominaisuuksia	
	3. Reaktiot ja energia	1-2
	Tarkastellaan kemiallisia reaktioita	
	4. Metallit ja materiaalit	1-3
	Sähkökemiallisia ilmiöitä ja niiden sovelluksia	
	5. Reaktiot ja tasapaino	1-3
	Tutkitaan reaktiomekanismeja, reaktionopeuksia sekä kemiallista tasapainoa	
	6. Työmenetelmät ja laborointi	Mahd. monta
	Tutustutaan kemian työ- ja tutkimusmenetelmiin ja yhdisteiden reaktioihin.	
	7. Kertauskurssi	Mahd. monta
	Valmentaa ylioppilastutkintoon.	

USKONTO/ UE

Uskontoa voi suositella nuorelle, joka on kiinnostunut erilaisista katsomuksista, omasta kulttuuritaustastaan ja ihmisenä olemisesta.

Pakollisia kursseja on kolme. Valtakunnallisia syventäviä kursseja on kaksi, jotka on syytä opiskella, jos aikoo valita uskonnon ainereaalikokeen. Maailmankatsomuksellisia tietoja tarvitsee aloilla, joissa joutuu työskentelemään ihmisten parissa.

- A.
 - 1. Uskonnon luonne ja merkitys
 - 2. Kirkko, kulttuuri ja yhteiskunta
 - 3. Ihmisen elämä ja etiikka
- B.
 - 4. Maailman uskonnot
 - 5. Mihin suomalainen usko?

USKONTO/ UO

- A.
 - 1. Ortodoksinen maailma
 - 2. Uskonoppi ja etiikka
 - 3. Raamattutieto
- B.
 - 4. Maailman uskonnot
 - 5. Ortodoksinen Suomi

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO/ ET

- A.
 - 1. Hyvä elämä
 - 2. Maailmankuva
 - 3. Yksilö ja yhteisö
- B.
 - 4. Kulttuuriperintö ja identiteetti
Pohditaan kulttuuriperintöä hyvän elämän lähtökohtana
 - 5. Maailman selittäminen katsomuserinteissä
Pohditaan erilaisia tapoja selittää maailmaa myyttisissä, uskonnollisissa ja katsomuksellisissa perinteissä.

FILOSOFIA/ FI

Filosofian tarkoituksena on opettaa ajattelemaan omilla aivoillaan. Pakollisia kursseja on yksi ja valtakunnallisia syventäviä kursseja kolme. Edellä mainitut kurssit tulisi kaikki opiskella, jos aikoo valita filosofian ylioppilaskokeen.

- A.
 - 1. Johdatus filosofiseen ajatteluun
- B.
 - 2. Filosofinen etiikka
Pohditaan hyvää ja paha
 - 3. Tiedon ja todellisuuden filosofia
Mitä tieto ja tietäminen on filosofiassa
 - 4. Yhteiskuntafilosofia
Perehtyy yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin

HISTORIA/ HI

Historian pakollisia kursseja on kaikkiaan neljä. Syventävien ja soveltavien kurssien suoritusjärjestys on vapaa. Ylimääräiset kurssit ovat tarkoitettu lähinnä

yleissivistuksen syventämiseen. Historiaa kannattaa opiskella juuri yleistiedon takia, onpahan jotain josta kirjoittaa äidinkielen tunneilla tai kielten aineissa. Kursseja on osittain suunniteltu tukemaan mm. uskonnon ja kuvataiteiden opiskelua.

- A.**
- 1. Ihminen, ympäristö ja kulttuuri**
Kurssi tarkastelee ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sekä tämän tuloksena tapahtunutta kulttuuriympäristön rakentumista ja kehittymistä esihistoriasta nykyaikaan.
 - 2. Eurooppalainen ihminen**
Kurssi tarkastelee eurooppalaisen kulttuurin keskeisiä saavutuksia sekä eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan muutosta ja sen taustalla vaikuttanutta tieteellistä ja aatehistoriallista kehitystä.
 - 3. Kansainväliset suhteet**
Yleinen historia 1800-2000
 - 4. Suomen historian käännekohtia**
Suomen historia 1800-2000
- B.**
- 5. Suomen vaiheet esihistoriasta autonomian aikaan**
 - 6. Kulttuurien kohtaaminen**
Kurssilla tarkastellaan valinnaisesti jonkun Euroopan ulkopuolisen kulttuuripiirin ominaispiirteitä ja nykyaikaa.
- C.**
- 7. Historian omatoimikurssi**
Oppilaan mielenkiinnon pohjalta suunniteltu itsenäiseen työskentelyyn perustuva kurssi. Tehtävät työt ja arviointi sovitaan opettajan ja oppilaan kesken joka kerta erikseen.

YHTEISKUNTAOPPI/ YH

Yhteiskuntaopin opetuksen tavoitteena on helpottaa oppilaiden orientaatiota yhteiskunnallisen elämän käytäntöihin. Pakollisia kursseja yhteiskuntaopissa on kaksi.

Yhteiskuntaopin ja maantieteen eräiden kurssien läheisyys kolmannella luokalla on arvioitu kokonaisoppimisen kannalta hedelmälliseksi mahdollisuudeksi. Ylimääräiset kurssit pyrkivät aivan samoin kuin pakollisetkin ohjaamaan oppilaita käytännön yhteiskuntaelämän hallintaan.

- A.**
- 1. Yhteiskuntatieto**
Poliittinen järjestelmä
 - 2. Taloustieto**
- B.**
- 3. Kansalaisen lakitieto**
Perustiedot Suomen oikeusjärjestyksestä
 - 4. Eurooppalaisuus ja Euroopan unioni**
- C.**
- 5. Yrityskurssi**
Yrittäjyyteen ohjaava kurssi

6. Yhteiskuntaopin omatoimikurssi

Oppilaan mielenkiinnon pohjalta suunniteltu itsenäiseen työskentelyyn perustuva kurssi. Tehtävät työt ja arviointi sovitaan opettajan ja oppilaan kesken joka kerta erikseen.

PSYKOLOGIA/ PS

Psykologia sopii opiskelijalle, joka on kiinnostunut omasta itsestään, haluaa ymmärtää paremmin muita ja yleensä ihmisen toimintaa kuvaavia ja selittäviä periaatteita.

Pakollisen kurssin jälkeen muut kurssit voidaan opiskella missä tahansa järjestyksessä.

Psykologian yo-tutkintoon tähtäävälle suositellaan kaikkien viiden kurssin valitsemista, vaikka jo kolmen kurssin opiskelun jälkeen saa osallistumisoikeuden.

Lukion psykologiasta /yo-tutkinnosta voi olla hyötyä mm. psykologian, lääketieteen ja kasvatustieteen (opettamisen) lukion jälkeisissä opinnoissa.

- A. 1. Psykkinen toiminta, oppiminen ja vuorovaikutus**
Psykologian ydintieto
- B. 2. Ihmisen psykkinen kehitys**
Miten ihmisen toiminta muuttuu kohdusta hautaan?
- 3. Ihmisen tiedonkäsittelyn perusteet**
Ihminen tiedon vastaanottajana (havaitseminen), säilyttäjänä (muistaminen) ja käsittelijänä (ajattelu)
- 4. Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta**
- 5. Persoonallisuus ja mielenterveys**
Ihmisen toiminnan kokonaisuus

MUSIIKKI/ MU

Musiikkia voi suositella opiskelijalle, joka haluaa ymmärtää minkälaisista eri elementeistä tyyllilajista riippumatta tai riippuen musiikkia tehdään, miten historia on vaikuttanut musiikin tyyli-suuntien syntyyn ja onko olemassa huonompaa tai parempaa musiikkia? Tutustumme tonaaliseen musiikkiin kalevalaisen kansanlaulun, Suomipopin ja -iskelmän sekä kansainvälisen populaarikulttuurin "helmien" kautta runsaasti laulaen ja soittaen. Soittotaito on mukava asia, mutta ei vaikuta kursseille osallistumiseen.

- A. 1. Musiikki ja minä**
Mitä musiikin eri ammattiryhmät tekevät musiikkituotannossa? Oman

musiikin kuuntelemisen ja tekemisen laadun tarkastelua.

1. Moniääninen Suomi

Vertailemme suomalaisen musiikin eri tyylien kehittymistä samanaikaisesti kehittyvään muun maailman musiikkiin.

B. 3. Ovet auki musiikille

Musisoitaessa kiinnitetään huomiota oman ilmaisun sekä kuuntelu- ja kommunikointivalmiuksien kehittämiseen. Sisältöjen tulee edustaa eri musiikkilajeja: populaari-, taide- ja perinnesäveltäjä.

4. Musiikki viestii ja vaikuttaa

Musiikki elokuvassa, näyttämöllä jne. Kevyen musiikin vaikutus arkipäivään.

5. Musiikkiprojekti

Valmistamme kurssin alussa sovittavan projektin, esim. musiikkiesityksen, koulun juhlaan.

KUVATAIDE/ KU

Kuvataide opettaa näkemään ja arvioimaan ympärillä olevaa todellisuutta ja kuvaamaan sitä. Erilaisten kurssien opiskelu kehittää mielikuvitusta ja kädentaitoja sekä antaa eväitä elämänikäisiin töihin ja harrastuksiin.

Pakollisten kurssien jälkeen voi valita kursseja missä tahansa järjestyksessä. Kuvataiteen lukiodiplomin suorittaminen edellyttää, että on suoritettu neljä kuvataiteen kursssia.

A. 1. Minä, kuva ja kulttuuri

Mitä taide on? Kuvan rakentamisen keinoja. Kuvan tulkintaa.

2. Ympäristö, paikka ja tila

Luonnonmaisema, kulttuurimaisema. Psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen ympäristö.

Arkkitehtuuri ja muotoilu.

B. 3. Media ja kuvien viestit

Kuva mediassa. Graafinen suunnittelu. Valokuva, video, elokuva.

Kuvan tulkintaa.

4. Taiteen kuvista omiin kuviin

Kuvataiteen historiaa monipuolisilla keinoilla.

5. Nykytaiteen työpaja

Ajankohtaisuus. Nykytaiteen ilmiöitä ja arvioita. Työprosessin taltiointi.

C. 6. Minä taiteilijana

Kurssisuunnitelma omien mieltymysten mukaisesti tai

lukion kuvataiteen diplomityö.

7. Ilmaisutaito

Osallistuminen ryhmässä tehtävään esitykseen esim. abi-näytelmä.

LIIKUNTA/ LI

Lukion liikunta antaa opiskelijalle syventäviä ja uusia taitoja, tietoja, kokemuksia, virkistymistä sekä yhdessä tekemistä. Liikunta purkaa terveellä tavalla opiskelustressiä ja tukee jaksamista ja opiskeluvireyttä. Liikunnan opiskelusta lukiossa on hyötyä jatko-opiskelun kannalta liikunta-alan, terveystieteen sekä joissakin tapauksissa luokanopettajakoulutukseen hakeutuville.

Liikunta-alalle hakeutuville useiden liikuntakurssien valitsemisesta ja liikunnan lukiodiplomin suorittamisesta saa lisäpisteitä. Liikunnan lukiodiplomin suorittaminen edellyttää 5 liikuntakurssin valitsemista.

Syventävistä opinnoista:

Yhdessä liikkuen kurssin (LI 4) sisältönä ovat vanhat tanssit ja vanhojen päivän tanssiesityksen valmistaminen. Palloilukurssilla (LI6) pelataan sisä- ja ulkopelejä. Virkisty liikunnasta kurssin (LI3) sisältönä on osittain uusia ja koulussa vähemmän

esillä olleita lajeja sekä opiskelijoiden itsensä valitsemia lajeja. Tällä kurssilla voidaan toteuttaa myös liikuntaretki annetuista vaihtoehdoista. Retkistä tulee opiskelijoille jonkin verran kuluja.

Kuntoliikuntakurssin (LI 5) tavoitteena on antaa valmiuksia kohottaa fyysistä suorituskykyä itsenäisesti ja ryhmässä toimien. Kurssin sisällöstä sovitaan opiskelijoiden kanssa yhdessä.

- A.**
- 1. Taitoa ja kuntoa**
 - 2. Liikuntaa yhdessä ja erikseen**

- B.**
- 3. Virkisty liikunnasta**
Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa tavoitteena tukea opiskelijoiden jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä.

- 4. Yhdessä liikkuen**

Pääpaino vanhoissa tansseissa ja tanssiaisten järjestämisessä.

- 5. Kuntoliikunta**

Liikutaan kuntoa kohottaen ryhmässä ja itsenäisesti.

- 6. Palloilukurssi**

Omien taitojen ja tietojen parantaminen eri pallopeleissä.

- 7. Retkikurssi**

Suunnitellaan ja toteutetaan maastoretki, jonka puitteissa leiriydytään ja yövytään. Retki toteutetaan joko 1. tai 5. jaksossa.

- 8. Uudet ja koulussa vähemmän esiintyvät lajit**

Opetellaan mm. seuraavia lajeja: intercrosse, ammunta, squash, korfpallo, golf, paintball, keilailu, seinäkiipeily. Osa kurssin lajeista sovitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

C. Itsenäisesti suoritettavat kurssit:**9. Harrastuksesta elämäntapa**

Kurssi on tarkoitettu opiskelijoille, jotka osallistuvat aktiivisesti ja säännöllisesti jonkin liikuntaseuran harrastustoimintaan vapaa-ajallaan. Kurssi edellyttää säännöllistä, vähintään yhden toimintakauden kestävästä osallistumistaseuran liikuntatoimintaan. Kurssiin kuuluu suorituspassin ja harjoituspäiväkirjan täyttäminen.

10. Harrastajasta ohjaajaksi

Mikäli opiskelija toimii vastuullisena ohjaajana seurassa, hänellä on mahdollisuus saada yhden toimintajakson ohjaamisesta yhden liikuntakurssin. Kurssin suorittaminen edellyttää seuranohjaajapassin täyttämisen ja harjoituspäiväkirjan tekemisen ohjaamistaan tunteista.

TERVEYSTIETO/ TE

Terveystiedon syventävät kurssit antavat eväitä ymmärtää terveyttä, sairautta, nuoren arkea ja pulmatilanteita eri näkökulmista. Kurssi vahvistaa arjenhallintaa. Kursseilla perehdytään myös syvällisemmin, miten terveyttä ja sairautta tutkitaan. terveystiedon opiskelusta lukiossa on hyötyä jatko-opiskelun kannalta liikunta- ja terveystieteen aloille haettaessa.

Terveystiedon syventävät kurssit antavat hyvän pohjan terveystiedon yotkintoon valmistautuvalle.

A. 1. Terveystiedon perusteet**B. 2. Nuoret, terveys ja arkielämä**

Kurssilla käsitellään terveysresursseja, -tottumuksia ja selviytymisen keinoja, joita nuori tarvitsee arkielämässään.

3. Terveystiedon tutkimus

Kurssilla käsitellään terveyteen ja sairauteen liittyviä tekijöitä ja vaikutus- mahdollisuuksia syvällisemmin ja eri näkökulmista.

Toteutetaan pienimuotoisia terveys-/ terveystietokäyttämiskartoituksia.

4. Kertauskurssi

Ylioppilastutkintoon valmentava kurssi

OPINTO-OHJAUS/ OP

Opinto-ohjauksen pakollisen ensimmäisen kurssin lisäksi on mahdollista valita toinen kurssi, jossa keskitytään ammatinvalinnan ja jatko-opintojen kysymyksiin.

A. 1. Koulutus, työ ja tulevaisuus

Kurssilla käsitellään kaikille opiskelijoille yhteisiä, lukio-opintoihin, ylioppilastutkintoon, jatko-opintoihin, ammatti- ja urasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä sekä muita lukio-opintoihin liittyviä ajankohtaisia asioita.

B. 2. Opiskelu, työelämä ja ammatinvalinta

Kurssilla keskitytään erityisesti ammatinvalinnan ja jatko-opintoihin liittyviin kysymyksiin.

TIETOTEKNIikka JA MEDIAOSAAMINEN/ AT

Tietotekniikan opiskelu ja hallinta tukee luontevasti lukio-opintoja. Kurssilla AT1 täydennetään lukio-opiskelun kannalta tärkeitä tekstinkäsittelyn ja taulukkolaskennan sekä myös kuvankäsittelyn perustaitoja. Samalla opitaan, miten opiskellaan verkkoympäristössä. Verkko-opiskelutaitoja tarvitaan sekä lukion kursseilla että tulevilla jatko-opinnoissa.

- Kurssilla AT2 opiskellaan tutkielman tekemistä projektiluontoisesti.
- Kurssi AT3 on kotisivukurssi, jossa opitaan HTML-koodikieltä ja nykyisin sivujen muotoiluun käytettävää CSS-tyylisäännöstöä.
- Kurssilla AT4 perehdytään tietokoneen ohjaamiseen ohjelmointikielen avulla (Java-kielen perusteet ja appletit kotisivuilla).
- Kurssilla AT5 pääsee toimittamaan lukiolehteä (Media-Medio), johon kuuluu juttujen tekemisen ja digikuvaamisen lisäksi ns. lehden taittoa ja asettelua.

A. 1. Tietotekniikan alkeet

Tietotekniikan perustaitojen kertaus. Verkko- ja etäopiskelun perustaitoja.

2. Projektityökurssi

Toteutetaan lukio-opintoihin liittyvä projektityö.

3. Multimedia

HTML-alkeet (www-sivu)

4. Ohjelmointi – Javan alkeet**5. Lehtikurssi**

Toimitetaan lukiolehteä

KOTITALOUS/ KO

Kotitaloutta voi suositella nuorelle, joka on kiinnostunut ruoasta, ruoanvalmistuksesta ja ravitsemuksesta.

Oppiaineessa ei ole pakollisia kursseja. Kurssit voidaan opiskella missä tahansa järjestyksessä.

Lukion kotitaloudesta voi olla hyötyä ravitsemis- ja talousalan lukion jälkeisissä opinnoissa. Oppiaine antaa myös itsenäistyvälle nuorelle valmiuksia kodin ruokatalouden hoitamiseen erilaisissa tilanteissa.

C. 1. Ruokamatka kotimaahan ja Eurooppaan

Kurssin suunnittelevat opiskelijat ja opettaja yhdessä.

Aihealueita:

- suomalaiset ravitsemussuositukset nuoren aikuisen ruokavalion pohjana

- suomalaisen ruokakulttuurin keskeiset piirteet, tyypillisiä suomalaisia ruokia ja leivonnaisia ateriakokonaisuuksina
- opiskelijan kukkarolle sopiva ruoka, ruokakorin hinta
- Euroopan maiden ruokakulttuuri

2. Uusia makuelämyksiä kotimaasta ja maailmalta

Kurssin suunnittelevat opiskelijat ja opettaja yhdessä.

Aihealueita:

- eri maiden ja maanosien ruokakulttuureja
- tiedotusvälineiden antia suomalaisessa ruokakulttuurissa (kokeilevaa)
- ruokailu kodin ulkopuolella
- juhlatarjoilu

KÄSITYÖ/ TN ja TS

Lukion käsitöitä (tekninen ja tekstiilityö) voi suositella sille, joka on kiinnostunut kädentaidoista ja käsillä tekemisestä. Kurssien sisältö suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Tekninen työ

- C.**
1. **Teknisen työn työpaja 1**
 2. **Teknisen työn työpaja 2**

Tekstiilityö

- C.**
1. **Tekstiilityön työpaja 1**
 2. **Tekstiilityön työpaja 2**

TN ja TS 3. Teknisen ja tekstiilityön työpajakurssi/ Käsityön lukiodiplomikurssi

Kurssin valitsemiseksi vaaditaan kahden käsityön kurssin hyväksyttävä suoritus. Diplomikurssin aiheet ovat opetushallituksen päättämiä ja valtakunnallisia.

Käsityöpajat sekä tekstiilityö että tekninen työ kurssilla opiskelija valitsee kiinnostuksensa mukaisen aiheen. Aihepiiriin kuuluu tuotteen suunnittelu, valmistusprosessin suunnittelu ja dokumentointi sekä tuotteen valmistaminen.

LIKENNEKASVATUS

Autokoulukurssi suoritetaan yhteistyössä liikennekouluyrittäjän kanssa tavoitteena ajokortin suorittaminen.

- C.**
1. **Autokoulu**

KULTTUURITOIMINTA/ KUL

Jos sinua kiinnostaa toiminta Sysmän kulttuuritapahtumien järjestämisessä,

kannattaa valita tämä kurssi. Näin voit yhdistää harrastuksen ja opiskelun.

C. 1. Kulttuuritoiminnan kurssi

Tutustutaan kotipaikkakunnan kulttuuritoimintaan, –toimijoihin ja –tapahtumiin; opetellaan käytännön kulttuuritoimintaa, tapahtumien suunnittelua ja järjestämistä.

Toteutustapa: Kurssiin sisältyy tutustumista kulttuuritoimeen kunnan vastaavan henkilön johdolla sekä työskentelyä Suvisoiton, Kirjakylän, elokuvatoiminnan tms. tehtävissä. Tunnit toteutetaan joustavalla aikataululla

Lukio-opintojen suorittamisesta

4.

Suoritusohjeet lyhyesti

1. Kurssin suorittaminen

Lukiossa opiskeltavat asiat on ryhmitelty kursseiksi. Kurssi on laskennallisesti 38 oppituntia ko. asian opiskelua. Se tapahtuu yleensä yhden jakson aikana.

2. Kurssin arviointi

Opiskelijan opiskelema kurssi arvioidaan sen päätyttyä joko numeroin 4-10 tai suoritusmerkintänä "suoritettu" S tai "hylätty" H. Kesken oleva suoritus merkitään merkinnällä K ja sitä voidaan käyttää vain erittäin perustellusta syystä (esim. todistettu sairaus). Kurssin arvioinnin tulee perustua mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin, mitkä edellyttävät opiskelijan säännöllistä läsnäoloa. Tieto kurssisuorituksen arvioinnista annetaan kurssi-arvioinnin valmistuttua, yleensä noin viikon kuluttua jakson päättymisestä.

3. Hylätty kurssiarvosana (4 tai H) ja etenemiseste

Hylätty kurssiarvosana aiheuttaa etenemisesteen ko. aineen opiskelussa siinä tapauksessa, että aineen kursseista on hylättyjä suorituksia kaksi (2) peräkkäistä suoritusta. Etenemiseste poistuu korottamalla hylätty suoritus uusintakuulustelussa tai suorittamalla kurssi uudelleen.

4. Uusintakuulustelu

Lukiossa järjestetään uusintakuulusteluja, joissa voidaan korottaa kurssiarvosanaa. Hylättyä arvosanaa voi yrittää korottaa kaksi kertaa ja hyväksytyä arvosanaa yhden kerran. Uusituista arvosanoista tulee kurssin lopulliseksi arvosanaksi parempi. Uusintakuulustelupäivistä ja niihin ilmoittautumisesta annetaan myöhemmin erillinen ohje.

5. Kurssivalinnat ja kurssitarjotin

Tulevan lukuvuoden kurssivalinnat tehdään tässä oppaassa annettujen ohjeiden mukaisesti. Näiden valintojen perusteella tehdään suunnitelma siitä, mitä kursseja lukiossa opiskellaan. Tämä on ns. kurssitarjotin ja se valmistuu toukokuussa, minkä jälkeen lukiolainen vahvistaa tulevan lukuvuoden valintansa. Tämän jälkeen valintoja muutetaan vain rehtorin luvalla. Muutosesitykset tulee tehdä kansliasta saatavalla erillisellä lomakkeella vähintään kolme päivää ennen uuden jakson työn aloittamista.

6. Kurssin itsenäinen suorittaminen

Opiskelijalle voidaan hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta. Luvan myöntää rehtori, joka arvioi yhdessä aineenopettajan kanssa opiskelijan itsenäisen opiskelun edellytykset. Kurssin itsenäisestä opiskelusta laaditaan erillinen kurssin suoritus sopimus.

7. Opintojen hyväksi lukeminen

Opiskelijan muualla suorittamat opinnot voidaan lukea lukion suorituksiksi. Näiden ja lukio-opintojen vastaavuudesta päättää rehtori.

8. Oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan opiskelemista pakollisista (A), syventävistä (B) ja soveltavista (C) kursseista (ks. tuntijako). Oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut kurssit, eikä niistä mitään voi jälkikäteen poistaa.

Oppimäärän arviointi perustuu pakollisten ja valtakunnallisesti syventävien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettiseen keskiarvoon. Se pyöristettynä lähimpään kokonaislukuun on oppimäärän arvosana. Jotta voidaan antaa hyväksytty oppimäärän arvosana, em. kurssi-arvosanoista tulee vähintään 2/3 olla hyväksytysti suoritettuja, eikä kesken olevia suorituksia (K) saa olla. Muut kuin em. keskiarvoon laskettavat kurssiarvosanat vaikuttavat oppimäärän arvosanaan pääsääntöisesti korottavasti.

Oppimäärä arvioidaan joko numeroin 4-10 tai suoritusmerkintänä S (suoritettu) tai H (hylätty). Opinto-ohjauksesta annetaan aina suoritusmerkintä. Se voidaan opiskelijan pyynnöstä antaa myös aineista, jotka käsittävät vain yhden kurssin sekä valinnaisista kielistä, jotka käsittävät vain kaksi kurssia. Em. pyyntö on esitettävä kirjallisena tammikuun loppuun mennessä.

9. Erillinen kuulustelu (= suullinen kuulustelu, tentti)

Jos opiskelija on saanut hylätyn oppimäärän arvosanan tai hän haluaa korottaa oppimäärän arvosanaansa, hänelle on järjestettävä mahdollisuus siihen erillisessä kuulustelussa. Nämä kuulustelut järjestetään kolmannen vuoden varsinaisen koulutyön päätyttyä yhteensä kaksi kertaa ennen ja jälkeen ylioppilastutkinnon kirjallisia kokeita. Kuulusteluun opiskelijan tulee ilmoittautua erikseen.

10. Päättötodistus

Lukiolaiselle annetaan päättötodistus, kun hän on suorittanut lukio tuntijaon mukaisesti vähintään 75 kurssia em. suoritusohjeiden mukaisesti hyväksytysti.

Edellä esitetyt suoritusohjeet on kuvattu yksityiskohtaisesti lukion opetus-suunnitelmassa, ja niitä käsitellään vielä tarkemmin opinto-ohjauksen ja muiden oppiaineiden opiskelun yhteydessä. Opetussuunnitelma löytyy osoitteesta www.sysma.fi/syk

Koejakso

Lukiossa on käytössä ns. koejakso, mikä tarkoittaa seuraavaa:

Päättävän **kurssin hallintaa tutkitaan kurssikokeessa**, joita on pääsääntöisesti yksi kurssia kohti. Kurssikokeet pidetään **5-7 päivänä jakson lopussa**.

Koejakson työjärjestys ilmestyy hyvissä ajoin ennen koejakson alkua, ja sen mukaan **klo 9-12 on kolmen tunnin mittainen kurssikoe ja klo 12-14** seuraavan päivän kurssikokeen **valmistelutunnit**.

Tavallisia oppitunteja koejaksolla ei ole.

Poissaolojen seuranta

1. Yleistä

Sekä lukiolaisten huoltajilla että lukiolaisilla on käytössään Wilma-tietojärjestelmä. Sitä käytetään tiedotuskanavana koulun ja kodin välisessä yhteistyössä.

Alaikäisen nuoren huoltaja selvittää lukiolaisen poissaolot Wilmassa tai kirjallisesti. Kirjallinen selvitys tehdään A4-kokoiselle paperille, johon merkitään poissaolopäivät ja poissaolon syy. Paperi jätetään ryhmänohjaajalle.

Täysi-ikäinen lukiolainen voi selvittää poissaolonsa itse.

Tarvittaessa lukiolaisen poissaolosta voidaan pyytää myös vanhemman selvitys (ks. kohta 4.)

2. Poissaololupa

Pyydä lupa

a) enintään 3 päivän poissaoloon ryhmänohjaajalta ja

b) yli 3 päivän poissaoloon kirjallisesti rehtorilta.

Jätä ryhmänohjaajalle A4-kokoinen paperi, jossa on poissaolon syy, päivä, kellonaika ja oppiaineet, joita poissaolosi koskee.

Ilmoita suullisesti poissaolosi kullekin aineopettajalle ja kysy mahdollisesti korvaavat tehtävät.

3. Aikataulu

Äkillisestä poissaolosta on ilmoitettava ryhmänohjaajalle sovitulla tavalla ja selvitys poissaolosta tulee antaa välittömästi opiskelijan kouluun paluun jälkeen. Lupa poissaoloon tulee pyytää henkilökohtaisesti viimeistään kolme työpäivää etukäteen.

4. Muuta

Koska opiskelijan kurssisuorituksen arviointiin vaikuttaa mm. säännöllinen läsnäolo, muu kuin sairauspoissaolo vaikuttaa kurssiarvosanaan alentavasti.

Opiskelijan kirjalliseen poissaoloselvitykseen, samoin kuin loma-anomukseen ja muuhun lukion tärkeänä pitämään tiedotteeseen voidaan tarvittaessa pyytää huoltajan tai vanhemman allekirjoitus.

Oppikirjat kursseittain lv. 2011-12

Ohje oppikirjojen hankintaan:

1. Tutki kurssitarjottimesta, jonka saat toukokuussa, mitä kursseja opiskelet lv. 2011-12.
2. Katso alla olevan luettelon sarakkeesta kurssit, mitkä oppikirjat liittyvät valitsemissi kursseihin.
3. Hanki käyttöösi juuri nämä oppikirjat, jotka voidaan varmimmin nimetä ISBN numeron perustella (numerot 978 kuuluvat jokaiseen ISBN-numeroon).
Sinun kannattaa hankkia kerrallaan enintään yhden lukuvuoden kirjat.

			kurssi/t 978 -	ISBN-numero
ÄI	Kieli ja tekstit 1	WSOY	1.-2.	951-0-27722-3
	Kieli ja tekstit 2		3.- 4.	951-0-30236-1
	Kieli ja tekstit 3		5.- 6.	951-0-30237-8
ENA1	English United, Course 1	Tammi	1.	951-26-4961-7
	English United, Course 2		2.	951-26-4962-4
	English United, Course 3		3.	951-26-4984-6
	English United, Course 4		4.	951-26-5294-5
	English United, Course 5		5.	951-26-5451-2
	English United, Course 6		6.	951-26-5455-0
	English United, Course 7-8		7.-9.	951-26-5459-8
RUB1	Magnet 1	WSOY	1.	951-028707-1
	Magnet 2		2.	951-030042-8
	Magnet 3		3.	951-031393-0
	Magnet 4		4.	951-032626-8
	Magnet 5		5.	951-032631-2
	Magnet 6		6.	951-033902-2
	Magnet 7		7.	951-033906-0
	Magnet 6 (sama kirja kuin 6. kurssilla)		8.	951-033902-2
SAB3	Super gut 1	WSOY	1.	951-0-32601-5
	Super gut 2		2.	951-0-32603-9
	Gute Idee! 1		3.	951-0-28857-3
	Gute Idee! 2		4.	951-0-29246-4
	Gute Idee! 3		5.	951-0-29813-8
	Gute Idee! 4		6.	951-0-30477-8
RAB3	Voilà! 1, Textes pour le lycée	Otava	1.-2.	951-1-22511-9
	1 Exercices pour le lycée		1.-2.	951-1-22512-6
	Voilà! 2, Textes et exercices (uusi)		3.	951-1-22998-8
	Voilà! 3, Textes et exercices		4.	951-1-205978
	Voilà! 4, Textes et exercices		5.	951-1-207598
	Voilà! 5, Textes et exercices		6.	951-1-215205
Voilà! 6, Textes et exercices	7.-8.	951-1-22044-2		

MAB	Lyhyt matikka Lm 1 Lausekkeet ja yhtälöt	WSOY	1.	951-0-29222-2		
	Lyhyt matikka Lm 2 Geometria		2.	951-0-29223-0		
	Lyhyt matikka Lm 3 Matemaattisia malleja I		3.	951-0-29224-9		
	Lyhyt matikka Lm 4 Matemaattinen analyysi		4.	951-0-29225-7		
	Lyhyt matikka Lm 5 Tilastot ja todennäköisyys		5.	951-0-29226-5		
	Lyhyt matikka Lm 6 Matemaattisia malleja II		6.	951-0-29227-3		
	Lyhyt matikka Lm 7 Talousmatematiikka		7.	951-0-29228-0		
	Variaabeli, kertauskirja (1990-2006)	Otava	8.	951-1-21285-0		
MAA	Laudatur 1, Funktiot ja yhtälöt 1	Otava	1.	951-1-195956		
	Laudatur 2, Polynomifunktiot		2.	951-1-195964		
	Laudatur 3, Geometria		3.	951-1-195972		
	Laudatur 4, Analyttinen geometria		4.	951-1-198955		
	Laudatur 5, Vektorit		5.	951-1-198963		
	Laudatur 6, Todennäköisyys ja tilastot		6.	951-1-20843-8		
	Laudatur 7, Derivaatta		7.	951-1-20986-8		
	Laudatur 8, Juuri- ja logaritmfunktiot		8.	951-1-20988-4		
	Laudatur 9, Trigonometriset funktiot ja lukujonot		9.	951-1-20990-6		
	Laudatur 10, Integraalilaskenta		10.	951-1-21805-0		
	Laudatur 11, Lukuteoria ja logiikka		11.	951-1-20993-0		
	Abi, pitkä matematiikka		15.	951-1-22534-8		
	Abi, pitkä matematiikka, ratkaisut		15.	951-1-22535-5		
	Lyhyt matikka, Lm7, Talousmatematiikka		WSOY	17.	951-0-29228-0	
	MAB/MAA		MAOL-taulukot 2005	Otava	1 -	951-1-20607-9
	FY		Fysiikka 1 (uudistettu)	Tammi	1.	951-26-5826-8
		Fysiikka 2 (uudistettu)	2.		951-31-4534-7	
Fysiikka 3 (uudistettu)		3.	951-31-4792-1			
Fysiikka 4 (uudistettu)		4.	951-31-5294-9			
Fysiikka 5 (uudistettu)		5.	951-31-5296-3			
Fysiikka 6, (uudistettu)		6.	951-31-5295-6			
Fysiikka 7, (uudistettu)		7.	951-31-5726-5			
Fysiikka 8, (uudistettu)		8.	951-31-6094-4			
Fysiikka kertauskirja (uudistettu 2009)		9.	951-31-5083-9			
KE	Kide 1, Ihmisen ja elinympäristön kemia	Otava	1.	951-1-198300		
	Kide 2, Kemian mikromaailma		2.	951-1-201328		
	Kide 3, Reaktiot ja energia		3.	951-1-207105		
	Kide 4, Metallit ja materiaalit		4.	951-1-209744		
	Kide 5, Reaktiot ja tasapaino		5.	951-1-212393		
GE	Globus. Sininen Planeetta. Yhteinen maailma.	WSOY	1.-2.	951-0-287776		
	Globus. Riskien maailma		3.	951-0-305324		
	Globus. Aluetutkimus		4.	951-0-31914-7		
BI	Bios 1. Eliömaailma (uudistettu)	WSOY	1.	951-0-34307-4		
	Bios 2. Solu ja perinnöllisyys (uudistettu)		2.	951-0-34308-1		
	Bios 3. Ympäristöekologia		3.	951-0-27631-6		
	Bios 4. Ihmisen biologia		4.	951-0-27632-4		
	Bios 5. Bioteknologia		5.	951-0-27633-2		
	Bios 6. Kertaus		6.	951-0-27634-1		
HI	Corpus 1, Ihminen, ympäristö ja kulttuuri	Tammi	1.	951-26-5439-0		

	Corpus 2, Eurooppalainen ihminen		2.	951-26-5440-6
	Corpus 3, Kansainväliset suhteet		3.	951-26-5619-6
	Suomen historian käännekohtia	Otava	4.	951-1-16208X
YH	Kansalainen	Edita		
	Kansalainen ja talous		1.	951-37-4074-9
	Kansalainen ja oikeus		2.	951-37-4330-6
	Kansalainen ja yhteiskunta		3.	951-37-4328-4
UE	Theo 1, Pyhän piirit	Otava	1.	951-1-17240-9
8	Theo 2, Betlehemistä Brysseliin		2.	951-1-17638-
	Theo 3, Oikein väärin Etiikka		3.	951-1-18532-2
	Theo 4, Pyhän perinteet Maailmanuskonnot		4.	951-1-18131-9
ET	Kirja ilmoitetaan myöhemmin			
MU	Lukion Musa Intro, Kurssi 1	WSOY	1.	951-0-307564
	Lukion Musa Suomi, Kurssi 2		2.	951-0-307572
TE	Virtaa	Atena	1.-2.	951-796-386-6
PS	Mielen maailma 1. Psykologian perustiedot	WSOY	1.	951-0-29312-1
	Mielen maailma 2. Kehityspsykologia		2.	951-0-29313-X
	Mielen maailma 3. Ihminen ja tieto		3.	951-0-29314-8
	Mielen maailma 4. Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta		4.	951-0-29315-6
	Mielen maailma 5. Persoonallisuus ja mielenterveys		5.	951-9-29316-4
FI	Filosofian Odysseia	Edita	1.	951-37-4332-2
	Etiikan Odysseia		2.	951-37-3402-1
	Tiedon Odysseia		3.	951-37-3611-3
OP	Ylioppilaskokelaan opas 2011-12	WSOY		Yo-tutk.osall.

Ylioppilastutkinto 5.

Perusasiat ylioppilastutkinnosta

Lukiolainen voi suorittaa kaksi päättötutkintoa. Kun lukion oppimäärät on hyväksytysti suoritettu, saadaan lukion päättötodistus. Tämän lisäksi on valtakunnallinen ylioppilastutkinto, jonka hyväksytysti suorittanut saa ylioppilastutkintotodistuksen ja hänestä tulee ylioppilas. Lukion päättötutkinnon voi suorittaa suorittamatta ylioppilastutkintoa, mutta ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää lukion päättötutkinnon suorittamista.

Ylioppilastutkintoon kuuluu mm. seuraavaa:

- Tutkintoon kuuluvat kokeet järjestetään kahdesti vuodessa, keväällä (ilmoittautuminen marraskuussa) ja syksyllä (ilmoittautuminen kesäkuussa). Molemmat tutkintokerrat ovat samanarvoisia.
- Ylioppilastutkinto voidaan suorittaa hajautetusti enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Osallistumisoikeus on, kun on opiskellut asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit.
- Koetehtävät laaditaan oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien perusteella.
- Ylioppilastutkintoon sisältyy **pakollisina kokeina:**

1. Äidinkielen koe
ja kolme muuta koetta seuraavista:
2. Toisen kotimaisen kielen (ruotsin kielen) koe
3. Vieraan kielen koe
4. Matematiikan koe
5. Yksi reaaliaineen koe seuraavista: uskonto tai elämänkatsomustieto, psykologia, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantiede ja terveystieto.

Pakollisten kokeiden lisäksi opiskelija voi osallistua yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen. Kokeen valinta pakolliseksi tai ylimääräiseksi on sitova.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä voidaan järjestää kahden eri tason mukaisia kokeita. Opiskelija saa valita, kumman tason kokeeseen hän osallistuu. Vähintään yhdessä pakollisessa oppiaineessa kokelaan tulee suorittaa vaativampi koe. Kokeen vaativuustasoa voidaan eräissä tapauksissa muuttaa.

Ylioppilastutkintolautakunta arvostelee koesuoritukset seuraavin arvosanoin ja

pistemäärin:

laudatur	7
eximia cum laude approbatur	6
magna cum laude approbatur	5
cum laude approbatur	4
lubenter approbatur	3
approbatur	2
improbatur (hylätty)	0

Kompensaatio: i+ 12p, i 14p, i- 16p ja i = 18p

Hylätty pakollinen koe saadaan uusia kaksi kertaa välittömästi seuraavan kolmen tutkintokerran aikana. Jollei koko tutkintoa ole suoritettu mainitussa ajassa, se on kokonaisuudessaan uusittava. **Hyväksytyt koe** saadaan yhden uusia kerran. Kokeen uusimisajankohdan voi valita itse.

Tarkat tiedot tutkinnosta: www.ylioppilastutkinto.fi

Syksyn 2011 ylioppilastutkinto

Tutkintoon tulee ilmoittautua kirjallisesti koulun kansliaan viimeistään **6.6.2011**

Kuullunymmärtämiskokeet

- ma 12.9.** toinen kotimainen kieli: RUB ja RUA klo 9
ti 13.9. vieras, pitkä kieli: ENA klo 9
ke 14.9. vieras, lyhyt kieli: SA klo 9, EN klo 11, RA klo 13

Kirjalliset kokeet klo 9-15

- pe 16.9.** äidinkieli, tekstitaidon koe
ma 19.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ke 21.9. vieras, pitkä kieli
pe 23.9. toinen kotimainen kieli
ma 26.9. äidinkieli, esseekoe
ke 28.9. matematiikka
pe 30.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
ma 3.10. vieras, lyhyt kieli

Yo-kokelaan on hyvä olla koulussa odottamassa kunkin kokeen alkua hyvissä ajoin, noin puoli tuntia ennen kokeen ilmoitettua alkamisajankohtaa. Kokelaat kutsutaan koetilaan noin 15 minuuttia ennen kokeen varsinaista alkamisajankohtaa.

Kevään 2012 ylioppilastutkinto

Tutkintoon tulee **ilmoittautua** kirjallisesti koulun kansliaan viimeistään 23.11.2011 tai sitten kun syksyn tutkinnon tulos on selvinnyt, **viimeistään 1.12.2011**.

Kirjallinen koe

pe 10.2. äidinkieli, tekstitaidon koe

Kuullunymmärtämiskokeet

ma 13.2. vieras, pitkä kieli: ENA klo 9

ti 14.2. toinen kotimainen kieli: RUB ja RUA klo 9

ke 15.2. vieras, lyhyt kieli: SA klo 9, RA klo 11, EN klo 14

Kirjalliset kokeet (klo 9-15)

ma 12.3. äidinkieli, esseekoe

ke 14.3. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

pe 16.3. vieras, pitkä kieli

ma 19.3. toinen kotimainen kieli

ke 21.3. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

pe 23.3. matematiikka

ma 26.3. vieras, lyhyt kieli

Loppusanat 6.

Usein kysyttyä

- **Kumman matematiikan valitsen, lyhyen vai pitkän?**
- **Jos huomaan valinneeni väärin, voinko muuttaa valintaani?**

Pitkä matematiikka edellyttää hyvää menestymistä peruskoulun matematiikassa ja silloinkin tulee olla valmis tekemään lukiossa paljon työtä. Varmista asia vielä matematiikan opettajalta.

Voit muuttaa valintaasi. Asiasta kannattaa kuitenkin keskustella aineopettaja ja opinto-ohjaajan kanssa, jotta varmistut kaikista vaihtamiseen liittyvistä seuraamuksista.

Opetussuunnitelmassa on määritely, että pitkän matematiikan opinnot vastaavat lyhyen matematiikan opintoja seuraavasti:

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen suositellaan hyväksi lukemisessa seuraavia vastaavuuksia: MAA1 → MAB1, MAA3 → MAB2, MAA6 → MAB5, MAA7 → MAB4 ja MAA8 → MAB3. Opetussuunnitelmassa voidaan määrätä myös lisänäyttöjä etenkin kurssin arvosanaa uudelleen arvioitaessa.
- **Valitaanko opiskeluohjelma yhdellä kertaa koko lukion ajaksi?**

Alustavasti kyllä, mutta voit tarkistaa sitä vielä monta kertaa opintojesi aikana.
- **Ostanko kerralla oppikirjat koko lukioaika varten?**

Et missään tapauksessa, vaan enintään yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.
- **Toteutuvatko kaikki kurssit, joita haluaisin opiskella?**

Kurssi toteutuu sitä varmemmin, mitä enemmän on kurssin valitsijoita. Jos et edes toivo, kurssi ei todennäköisesti toteudu.
- **Saanko lukuvuoden aikana vaihtaa opiskeluohjelmaani?**

Useimmiten saat, poikkeustapauksena on kurssin toteutumisen vaarantuminen. Asia ratkaistaan aina ennen uuden jakson alkua (ks. sivu 27, kohta 5).
- **Milloin on järkevää aloittaa ylioppilastutkinnon suorittaminen?**

Oikeuden opiskelija saa, kun on opiskellut ko. aineen pakolliset kurssit. Järkevintä on aloittaa silloin kun ko. aineen osaaminen on parhaimmillaan. Useimmat aloittavat kolmannen vuoden syksyllä.
- **Mikä on sopiva kurssimäärä?**

On hyvä valita kurseja jonkin verran minimimäärää (75) enemmän siksi, että jos

jättää myöhemmin pois jonkin kurssin, ei ole pakko valita mitään tilalle.

- **Miten lukiolainen voi vaikuttaa omiin opiskeluasioihinsa?**

Lukion lainsäädännön mukaan lukiolaiselle on varattava mahdollisuus osallistua koulutuksen kehittämiseen sekä tulla kuulluksi ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä (LL 27§).

Em. asioihin lukiolainen voi vaikuttaa suoraan rehtorin tai opettajien kautta tai edustajiensa välityksellä oppilaskunnan kautta tai sivistyslautakunnan kautta.

- **Miten läsnäolo tai poissaolo vaikuttaa arviointiin?**

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opiskeluun eli olla läsnä, ellei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Aiheeton poissaolo on peruste alentaa arvosanaa, siksi lukiolaisen tulee selvittää poissalonsa syyt. (ks. tarkemmin kohta Poissaolojen seuranta, sivu 29).

- **Kuinka suuret ovat lukiolaisen opiskelukustannukset?**

Vuonna 2007 lukion oppilaskunta arvioi, että lukiolaisen oppikirja- ja ylioppilastutkintokustannukset olisivat suuruusluokaltaan noin 1300 euroa. Tämä summa vaihtelee kuitenkin kovasti esimerkiksi siitä johtuen, miten paljon voidaan käyttää kirjoja uudelleen. Em. summasta Sysmän kunnan oppikirjatuki on noin 40%

MUISTA, ETTÄ TYHMIÄ KYSYMYKSIÄ EI OLE.

SIIS, JOS MIELTÄSI ASKARRUTTAA JOKU ASIA, KYSY ROHKEASTI!

Hakemisto

Oheiseen hakemistoon on merkitty tärkeimmät lukio-opintoihin liittyvät asiat siten, että

voit sivunumeroiden perusteella löytää ne helposti.

Erillinen kuulustelu 28
Etenemiseste 27
Etenemisjärjestys 6
Jakso 6
Koejakso 29
Koulukohtaiset syventävät kurssit 9
Kurssi 27
Kurssiarvosana 27
Kurssikoe 29
Kurssin arviointi 27
Kurssin itsenäinen suorittaminen 28
Kurssin suoritus sopimus 28
Kurssitarjonta 7, 10 -26
Kurssitarjotin 27
Lukion opetussuunnitelma 10, 28
Materiaalimaksut 8, 16
Minimikurssimäärä 7, 9
Opintojen hyväksi lukeminen 28
Opinto-opas 2
Oppikirjat 8, 30-32
Oppikirjatuki 4, 45
Oppimäärä 9, 28
Oppimäärän arvosana 28
Pakolliset kurssit 7, 9
Pohjakurssit 7
Poissaolo 29
Päättötodistus 28
Soveltavat kurssit 7, 9
Syventävät kurssit 7,9
Tuntijako 9
Tutoropiskelija 8
Työ- ja loma-ajat 6
Uusintakuulustelu 27
Valintakortti/Kopio 8, 41
Valtakunnalliset syventävät kurssit 9,41
Wilma-tietojärjestelmä 29,39
Ylioppilastutkinto 33 -35
Ystävyyskoulutoiminta 4,45

Hyödyllisiä osoitteita

Seuraavista internet-osoitteista löydät paljon lisätietoa sekä lukio-opintoihin että lukion jälkeisiin opintoihin liittyen.

www.koulutusnetti.fi

www.opintoluotsi.fi

www.sysma.fi/syk, josta päästään mm. Wilmaan

www.ylioppilastutkinto.fi

www.hae.nyt

www.amkhaku.fi

www.yliopistohaku.fi

Palautteita

ABIEN 2011 POSITIIVISIA PALAUTTEITA LUKIO-OPISKELUSTAAN 2008-2011

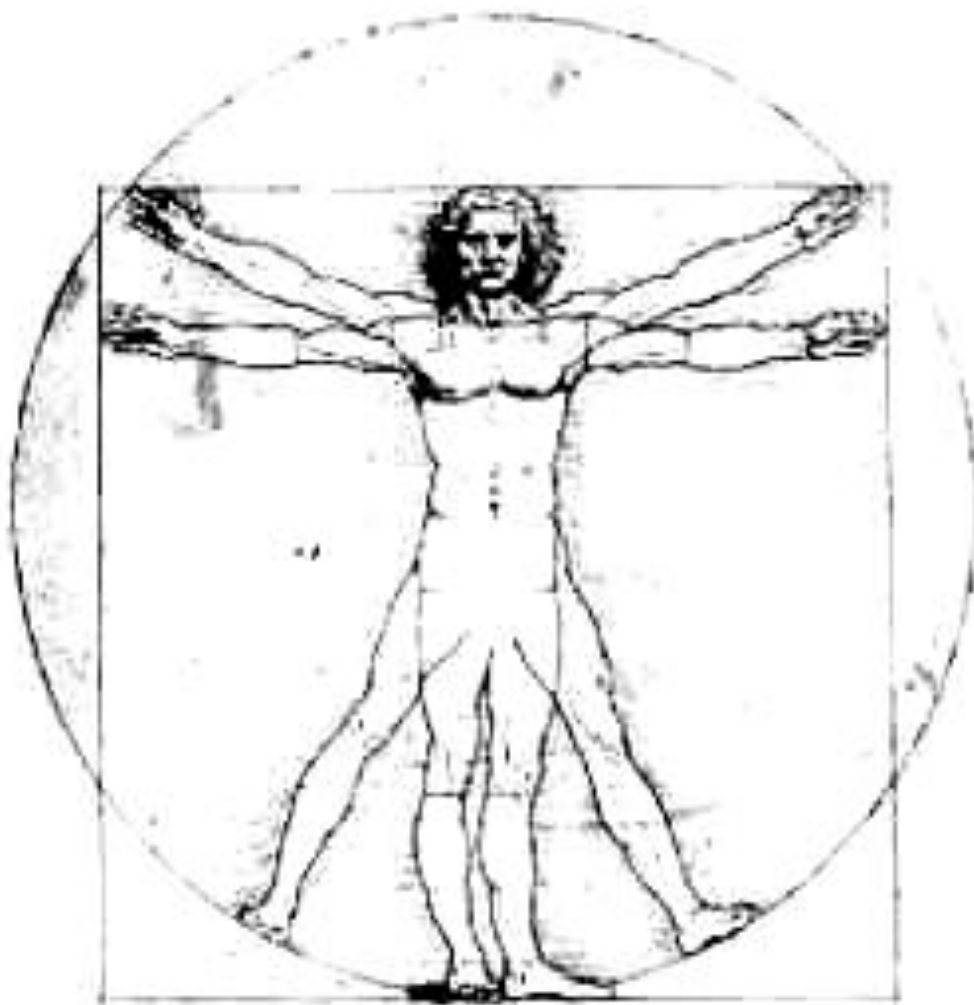
+++++

- + KURSSIEN LISÄYS, TOTEUTUMISEN VARMUUS JA KURSSIMUUTOKSET
- + ASIOISTA INFORMOIMINEN
- + ABIVUOSI, TAPAHTUMAT
- + AKTIIVINEN OPPILASKUNNAN HALLITUS, OPPILASKUNNAN HUONE
- + RUOKA
- + ENA-, GE-, FY-, JA MA-OPISKELU, OPETUS YLEENSÄ
- + HELPPO SAADA APUA, NEUVOJA JA HENKILÖKOHTAISTA OHJAUSTA
- + MUKAVA ILMAPIIRI, TUTTU HENKILÖKUNTA JA OPETTAJAT KESKIMÄÄRIN, OPPILAIDEN JA OPETTAJIEN VUOROVAIKUTUS
- + OPPIMISYMPÄRISTÖ, IHANA LUOKKA (OPETUSRYHMÄ)
- + ASIAT NEUVOTELTAVISSA, BYROKRATIAN VÄHÄISYYS, VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUDET
- + KOEJAKSO

”Kouluni on Suomen tasolla aika pieni, mutta paikkakunnan kokoon nähden se on juuri sopivan kokoinen. On varmasti ollut hyvä asia, että olen saanut opetukseni kouluissa, joissa tunnen kaikkien kasvot ja suurin osa tuntee minut. Koulukokemukseni voisivat olla hyvin paljon erilaisemmat, jos olisin ollut monta kertaa suuremmassa opinahjossa, jossa vain pieni osa ihmisistä olisi tuttuja.

Opettajat ovat tulleet verraten läheisiksi, he ovat antaneet minulle suullista ja kirjallista palautetta, mikä on ollut joko rakentavaa tai kehumista. Isompien oppilasmäärien kanssa näin ei olisi välttämättä käynyt. Koulussamme on ollut hyvä henki ja luokka on puhaltanut yhteen hiileen. En ole joutunut sen kummemmin kiusatuksi ja jos olen, olen huomannut kiusaajan olevan joku keskenkasvuinen, joka ei ole vielä arvostamaan erilaisia ihmisiä.

Olen siis saanut tasapainoisen koulutuksen, minulle ei ole jäänyt sen suurempia traumoja ja minulla on ollut paljon ystäviä. Mielenterveydellisesti koulussani ja kouluvuosissani ei siis ole ollut mitään moitittavaa.” (Vuoden 2011 abiturientin kirjoitelmasta aiheesta ”Arvioi kouluasi mielenterveyden kannalta.”)

Valintakortti

Numerot ovat kurssien järjestysnumeroita (ks. tarkemmin kohta Kurssitarjonta sivut 10-26)

	A Pakolliset	B Syventävät*	C Soveltavat
ÄI	1 2 3 4 5 6	7* 8* 9* 10	
RUB1	1 2 3 4 5	6* 7*	8 9 10
ENA1	1 2 3 4 5 6	7* 8* 9*	10 11
SAA2	1 2 3 4 5 6	7* 8*	
SAB2		1 2 3 4 5 6 7 8	9*
RAB2		1 2 3 4 5 6 7 8	9*
SAB3		1 2 3 4 5 6 7 8	9*
RAB3		1 2 3 4 5 6 7 8	9*
MAA	1 2 3 4 5 6 7 8 9	10 11* 12* 13*	14 15 16 17
MAB	1 2 3 4 5 6	7* 8* 9	
BI	1 2	3* 4* 5*	6 7 8
GE	1 2	3* 4*	
FY	1	2* 3* 4* 5* 6* 7* 8* 9 10	
KE	1	2* 3* 4* 5* 6 7	
UE/	1 2 3	4* 5*	
ET	1 2 3	4* 5*	
FI	1	2* 3* 4*	
HI	1 2 3 4	5* 6*	7
YH	1 2	3* 4*	5 6
PS	1	2* 3* 4* 5*	
MU	1 2	3* 4* 5*	
KU	1 2	3* 4* 5*	6 7
LI	1 2	3* 4* 5* 6 7 8	9 10
TE	1	2* 3* 4	
OP	1	2*	
AT			1 2 3 4 5
KO			1 2
TN			1 2 3
TS			1 2 3
AU			1
KUL			1

Huom! Valtakunnalliset syventävät merkitty tähdellä*. Niiden ja pakollisten kurssien pohjalta laaditaan ylioppilastutkinnon tehtävät, ja määräytyvät pääsääntöisesti oppimäärän arvosanat.

Muistiinpanoja, lisäkysymyksiä ja parannuksia oppaaseen tulevia vuosia varten

Tähän voit kirjoittaa lukio-opintoihin liittyviä kysymyksiä, joihin et ole vielä löytänyt vastauksia.

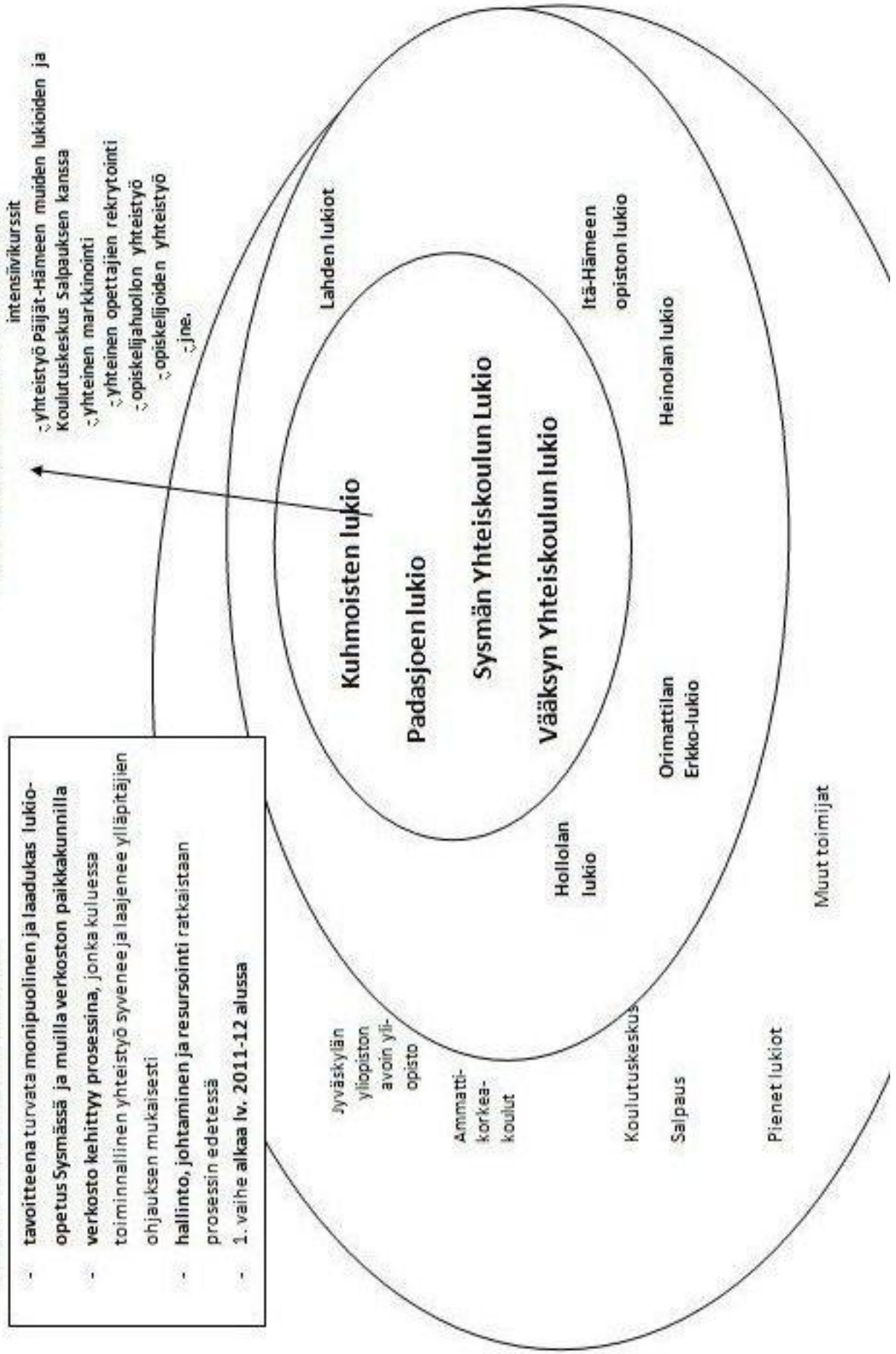
Lisäksi voit heti tuoreeltaan kirjoittaa muistiin omia ehdotuksiasi oppaan kehittämiseksi vieläkin paremmaksi.

SYSMÄN YHTEISKOULUN LUKIO VERKOSTOLUKION OSANA

- tavoitteena turvata monipuolinen ja laadukas lukio-opetus Sysmässä ja muilla verkoston paikkakunnilla
- verkosto kehittyy prosessina, jonka kuluessa toiminnallinen yhteistyö syvenee ja laajenee ylläpitäjien ohjauksen mukaisesti
- hallinto, johtaminen ja resursointi ratkaistaan prosessin edetessä
- 1. vaihe alkaa lv. 2011-12 alussa

TYÖKALUINA esim.

- yhteiset videoneuvottelu-, verkko-, projekti- ja intensiivikurssit
- yhteistyö Pajjat-Hämeen muiden lukioiden ja Koulutuskeskus Salpauksen kanssa
- yhteinen markkinointi
- yhteinen opettajien rekrytointi
- opiskelijahuollon yhteistyö
- opiskelijoiden yhteistyö
- jne.

Sysmän Yhteiskoulun lukion Wanhat 2011. Kuva Laura Kemppe

Viisi syytä valita Sysmän Yhteiskoulun lukio!

www.sysma.fi/syk

- 1. Saat oppikirjatukea 170 €/lv**, jos olet opiskelijanamme 20.9.2011. Tuen voit käyttää yhteisymmärryksessä vanhempiesi kanssa oppikirjojen, opiskeluvälineiden tai mikä ettei vaikkapa tietotekniikan hankintaan.
- 2. Voit osallistua ystävyyskoulutoimintaamme**, jonka puitteissa voit syksyllä 2011 saada perheeseesi viikoksi saksalaisnuoren ja päästä vastaavasti hänen perheensä vieraaksi keväällä 2012. Sysmän Yhteiskoulun Tilda Tirkkosen rahaston tuki tekee toiminnasta opiskelijan kannalta hyvin edullisen. Lisää tietoa ystävyyskoulutoiminnasta lukion kotisivuilla.
- 3. Toimimme entistä laajemmin yhteistyössä** muiden lukioiden tai toisen asteen oppilaitosten kanssa, jotta voimme turvata sinulle entistä monipuolisemman kurssitarjonnan. Periaatteenamme on, että opiskelijat eivät liiku - tieto ja opettajatkin voivat liikkua. Opiskelu tapahtuu osittain monimuoto-opetuksena, jossa perinteiseen opetukseen yhdistetään etäopetusta. Kaavio yhteistyöstä liitteessä, s. 43.
- 4. Ylioppilaaksi valmistut mitä todennäköisimmin**, sillä lukuvuosina 2002-2010 nuoristamme pääsi ylioppilaiksi keskimäärin lähes 98 %. Em. vuosina läpäisyprosentti oli neljänä vuotena peräti 100.
- 5. Porukka on ihan jees! (Nuorten oma kommentti)**